

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6540/2557

นางปราณี เพลิชุนทดผู้ร้อง นายจตุรพิธ พลศิริผู้คัดค้าน

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 มาตรา 39, ป.พ.พ. มาตรา 150, ป.พ.พ. มาตรา 1713, ป.วิ.พ. มาตรา 223 ทวิ

ย่อ / หลักกฎหมาย

เมื่อทรัพย์มรดกของผู้ตายเป็นสิทธิเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน จึงต้องเป็นไปตาม พ.ร.บ.การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.2518 มาตรา 39 ที่ต้องตกทอดแก่ทายาทโดยธรรม เท่านั้น ไม่อาจตกทอดแก่ทายาทโดยพินัยกรรมได้ เมื่อผู้ตายทำพินัยกรรมให้สิทธิเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินตกแก่ผู้คัดค้านเพียงผู้เดียว การทำพินัยกรรมเกี่ยวกับสิทธิดังกล่าวจึงมี วัตถุประสงค์เป็นการต้องห้ามขัดแย้งโดยกฎหมาย เป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อย พินัยกรรมเกี่ยวกับสิทธิดังกล่าวย่อมตกเป็นโมฆะตาม ป.พ.พ. มาตรา 150 จึงมิใช่กรณีที่ผู้ร้องถูกตัดมิให้รับมรดกด้วยพินัยกรรม ผู้ร้องจึงเป็นผู้มีส่วนได้เสียในทรัพย์มรดกของผู้ตายในฐานะ ทายาทโดยธรรม และมีสิทธิที่จะเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายได้ ตาม ป.พ.พ. มาตรา 1713 จึงไม่มี เหตุที่จะถอนผู้ร้องจากการเป็นผู้จัดการมรดกและตั้งผู้คัดค้านเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตาย

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องจากศาลชั้นต้นมีคำสั่งตั้งนางปราณี ผู้ร้อง เป็นผู้จัดการมรดกของนายโพธิ์ ผู้ตาย ให้มี สิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย ผู้คัดค้านยื่นคำร้องขอให้ถอนผู้ร้องจากการเป็นผู้จัดการมรดกและ แต่งตั้งผู้คัดค้านเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตาย ศาลชั้นต้นมีคำสั่งยกคำร้อง คืบค่าขึ้นศาลและค่าน่า สงค่าคู่ความให้แก่ผู้คัดค้าน ผู้คัดค้านอุทธรณ์เฉพาะปัญหาข้อกฎหมายโดยตรงต่อศาลฎีกาโดย ได้รับอนุญาตจากศาลชั้นต้น ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 223 ทวิ ศาลฎีกา วินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติว่า ผู้ร้องเป็นภริยาโดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ตาย และผู้ตายมี บุตร 3 คน คือ นายอภิญา นางสาวอภิสร และผู้คัดค้าน ผู้ตายมีทรัพย์มรดกคือสิทธิเข้า ทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน ตามหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. 4 - 01) แปลงเลขที่ 84 อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ มีปัญหาวินิจฉัยข้อกฎหมายตามฎีกาของ ผู้คัดค้านว่า มีเหตุสมควรถอนผู้ร้องจากการเป็นผู้จัดการมรดกและแต่งตั้งผู้คัดค้านเป็น ผู้จัดการมรดกของผู้ตายหรือไม่ เห็นว่า เมื่อทรัพย์มรดกของผู้ตายเป็นสิทธิเข้าทำประโยชน์ในเขต ปฏิรูปที่ดิน ตามหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. 4 - 01) สิทธิการเข้า ทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินจึงต้องเป็นไปตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.2518 มาตรา 39 ที่บัญญัติว่า "ที่ดินที่บุคคลได้รับสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม จะทำการแบ่งแยก หรือโอนสิทธิในที่ดินนั้นไปยังผู้อื่นมิได้ เว้นแต่เป็นการตกทอดทางมรดกแก่ ทายาทโดยธรรม" ดังนี้ สิทธิการเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินย่อมตกทอดแก่ทายาทโดยธรรม เท่านั้น ไม่อาจตกทอดแก่ทายาทโดยพินัยกรรมได้ เมื่อผู้ตายทำพินัยกรรมให้สิทธิเข้าทำประโยชน์ ในเขตปฏิรูปที่ดินตกแก่ผู้คัดค้านเพียงผู้เดียว การทำพินัยกรรมเกี่ยวกับสิทธิดังกล่าวจึงมี วัตถุประสงค์เป็นการต้องห้ามขัดแย้งโดยกฎหมาย เป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อย พินัยกรรม เกี่ยวกับสิทธิดังกล่าวย่อมตกเป็นโมฆะ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 150 จึงมิใช่

กรณีที่ผู้ร้องถูกตัดมิให้รับมรดกด้วยพินัยกรรม ผู้ร้องจึงเป็นผู้มีส่วนได้เสียในทรัพย์สินมรดกของผู้ตาย
ในฐานะทายาทโดยธรรม และมีสิทธิที่จะเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายได้ ตาม
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1713 กรณีไม่เป็นไปตามที่ผู้คัดค้านอ้าง จึงไม่มีเหตุ
ที่จะถอนผู้ร้องจากการเป็นผู้จัดการมรดกและตั้งผู้คัดค้านเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตาย ที่
ศาลชั้นต้นมีคำสั่งมานั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย อุทธรณ์ของผู้คัดค้านฟังไม่ขึ้น พิพากษายืน
ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นนี้ให้เป็นพับ

องค์คณะ

สุรศักดิ์ วิมลรัตน์ · พินิจ สายสอาด · วิจิตร วิสุชาติ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/6540/2557>